

13629/100
Ծ. ԹՈՐԳՈՄՅԱՆ

ԲԼԴԱՆ ԶՈՒՐԸ

891.995

Թ-81

ՀԱՅՊԵՏՀՐԱՏ
ՅԵՐԵՎԱՆ
1940

Փ
45043

891.995
Թ-81

Ծ. ԹՈՐԳՈՍՅԱՆ

30 MAY 2011/ apr

Բ Լ Դ Ա Ն Զ Ո Ւ Ր Ը

Փորագրությունները
փայտի վրա
ճկ. Ռ. Բեդրոսյանի

Հ Ա Յ Պ Ե Տ Ն Ր Ա Տ
ՀԼԿՑԵՄ ԿԿ ԿԻՑ ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲԱԺԻՆ
Յ Ե Ր Ե Վ Ա Ն 1940

Государственный
ордена Ленина
БИБЛИОТЕКА СССР
им. В. И. ЛЕНИНА

(19799)

48.

20820-59

Ц. ТОРГОМЯН
Источник Блан
Гиз Арм. ССР, Ереван, 1940 г.

լղան ջուր, Բլղան ջուր...

Այս անունով կոչվող ջուրն
ինձ շատ եր հետաքրքրում և
յես ուզում եյի անպայման
տեսնել այն:

Մենք ճամբա ընկանք դե-
պի Բլղան ջուրը:

Ինձ ուղեկցում եր իմ վաղեմի ծանոթ
Դիլիջանցի Պետրոս բիճան:

Հին վորսորդ եր Պետրոս բիճան և ի-
րենց շրջանի լեռներին ու անտառներին
բաշ ծանոթ:

Թեև նա արդեն յոթանասուն ամառ
եր բոլորել, բայց դեռ կայտառ եր և կեն-
սուրախ: Ճանապարհին նա շարունակ կա-
տակում եր և առակներ պատմում:

Նրա դեմքից ժպիտն անպակաս երէկարծես թե արեւի պայծառ շողերը և կյանքի ժպիտը միշտ փայլում էյին նրա վրա:

Յես յերբեք չեմ մոռանում նրա կենսութեան ծիծաղը և սրամիտ կատակները:

Առավոտ երէկ Անտառածածկ ձորում փչում եր զովաշունչ հովիկը: Ներքեում խշխշալով անցնում եր գետակը: Իսկ վերեւից՝ ժպտում եր կապույտ յերկինքը:

Ահա մենք շեղվեցինք դեպի աջ և մտանք գեղատեսիլ հովիտը: Շուտով մեզ դիմավորեց շքեղ անտառը և նեղ ճանապարհով առաջ անցանք: Յերկու կողմից մեզ շրջապատում էյին բարձրահասակ, գեղեցկատես ծառերը: Նրանք իրենց կանաչ թևերն արձակել էյին վերև և կանգնել՝ կարծես միմյանց թևանցուկ արած:

Լուսթյուն և խաղաղություն եր տիրում անտառում:

Յերբեմն-յերբեմն նրա խորքում ծղրտում եր ինչ վոր թռչուն: Յերբեմն թռչունը մոտ եր գալիս, ապա կրկին հեռանում: Ու յերբեք չէյիր կարողանում ճիշտ վորոշել նրա տեղը:

Մենք լուռ էյինք: Պետրոս բիձան քայլում եր անխոս և կարծես վախենում

եր խանգարել մեզ շրջապատող խորհրդավոր լուսթյունը:

Վորքան լավ ե անտառը, նրա խաղաղությունը, նրա կանաչափառ պատկերը: Ծառերի շուրջը առատորեն բուսել էյին թփուտներ և փարթամ խոտ, իսկ նրանց արանքում՝ ժպտում էյին զանազան գույնի ծաղիկները:

Շուտով մենք դուրս յեկանք անտառից և իջանք հովիտ: Քարերի արանքից անուշ կարկաչով հոսում եր վտակը: Զրի յեզերքով բարձրացանք նրա հոսանքն ի վեր: Բավական գնացինք և, հանկարծ, Պետրոս բիձան աշխուժությամբ ցատկեց ջրի մեջ թաղված քարերի վրա յեվ բացականչեց:

— Ահա Բլդան ջուրը...

Յես շտապեցի հասնել Պետրոս բիձային և իմ առաջ պատկերվեց վոսկեգույն մի փոքրիկ ավազան, վորի խորքից դուրս եր ցայտում և բլբլում մի աղբյուր:

Մեղմ ու քաղցր ձայնով նա շարունակ յերգում եր և կարող էյիր միշտ ապականջ դնել այդ հաճելի յերաժշտությանը և չձանձրանալ...

— Հիանալի ջուր ունի այս աղբյուրը,

առողջարար, մարսական: Խմելուց չես կշտանում: Վորքան խմես՝ ելի ծարավ ես զգում: Չարմանալի ջուր ե,—գովաբանում եր Պետրոս բիձան:

Յես կռացա և խմեցի այդ ջրից, թեև թթվաչ համ ունեւր, բայց դուրեկան եր, ախորժելի:

Պետրոս բիձան ել մեծ ախորժակով խմեց և, սրբելով բեղերն, ասաց.

— Ուխտայ... թող միշտ եսպես գլգլա և անուշ ձենդ անսպառ լինի...

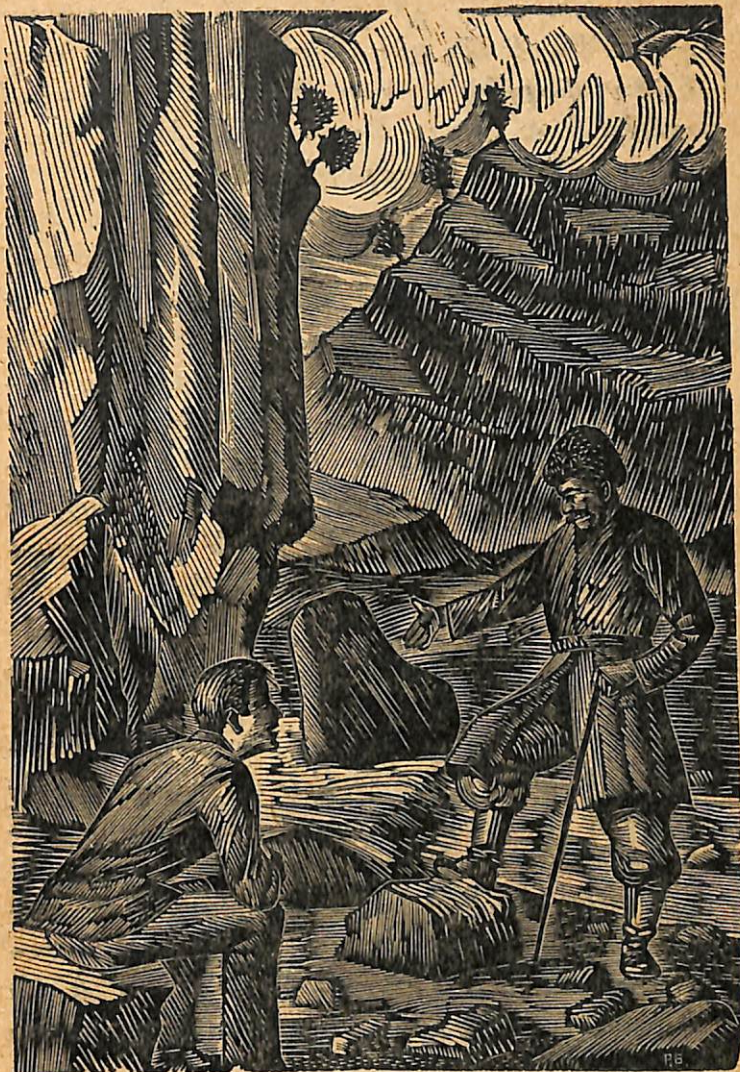
Մենք նստեցինք աղբյուրի քարե պատվանդանին և հանգստացանք:

— Ինչո՞ւ ես աղբյուրը Բլղան ջուր ե կոչվում,—հարցրի յես հետաքրքրությամբ:

Պետրոս բիձան հազաց, հենվեց ձեռնափայտին և պատմեց.

— Դրա մասին մեր շրջանի ժողովուրդը մի քանի տեսակ բան ե պատմում.

«Մինն ասում ե, վոր իբր ես ջուրը գալիս ե են բարձր սարի խորքից (բիձան ձեռքով ցույց տվեց կանաչագեղ հովտի վերևում կանգնած բարձր լեռը), վոր իբր են աժդահա սարի տակ ծով կա, իսկ եղ ծովում ահազին դեվեր ու չարքեր են ապրում ու լող տալիս, իբր սարը կապել ե

ծովի ճամբեն, չի թողնում, վոր դուրս գա: Մենակ մի նեղ բերան ե մնացել բաց և ես փոքրիկ ջուրը բլբլալով, գլգլալով գալիս ե ու լույս աշխարհքին իմաց տալիս դեվերի ու չարքերի ճվճվոցը...

«Մի ուրիշն ել պատմում ե, վոր իբր մեզանից շատ տարիներ առաջ Դիլիշանի ձորում մի կալվածատեր, աղա մարդ ե ապրել: Եղ աղան մեր շրջանի ծանր լուծն ե յեղել, ենքան տանջել ու տրորել ե գյուղացուն: Նա ես մոտիկ գյուղից, Պողոսքիլիսից, տառնվեց տաւրեկան մի շատ սիրուն աղջիկ ե փախցրել, իբր եղ աղջիկն ուրիշ տղի յեր սիրում: Աղան իր մարդկանց ձեռքով սպանել ե տվել եղ տղին և սիրուն աղջկան զոռով բերել ե ու դարձրել իրեն կին: Աղան յերեք անգամ մեծ ե լինում նրանից:

«Իբր աղջիկն եղ սարսափելի անարդարությանը չի դիմացել, գիշերով փախել մտել ե ես ջուրը, և դարնան անձրևի հեղեղը նրան տակովն ե արել:

«Եստեղ, ջրի խորքում թագնված աղջիկը մինչև եսոր ել լաց ե լինում և անիծում ե են աշխարքի որեքները և են աշխարքի տեր՝ չար աղային... իբր աղջկա

աչքերից թափվող արտասուքն ե, վոր հոնգուր-հոնգուր դուրս ե գալիս...

«Եստերն ել ասում են, վոր վոչ դեկա սրա խորքում, վոչ աղջիկ, վոչ ել մի ուրիշ բան:

«Հենց ենպես, աղբյուր ե, իրեն համար յերգում ե: Ջուրը հոսում ե յերկաթահանքի շերտերից, յերկաթի համն ու հոտը վերցրած գալիս ե ու քարի միջից բլբլալով, գլգլալով դուրս ե յեխում... դրա համար ել անունը դրել են բլբլան կամ Բլբան ջուր...

«Իմ կարճ խելքով վերջին ասածն ավելի ճիշտ ե, խելքի մոտիկ, եղպես ասողները գիտնական, ուսումնական մարդիկ են, աշխարքի չարն ու բարին տեսած ապրած մարդիկ: Իրանց ասածն իհարկե ճիշտ կլինի...»

Յես կրկին խմեցի աղբյուրի սառնորակ ջուրը և դարձյալ զգացի նրա կենարար ուժը:

Պատկերագիր՝
Վ Ե Ս Ա Ե Բ
Տեխնիկական
Ա. Ե. Գ ա ս ա յ ա լ յ ա Ն
Սրբագրիչ՝
Մ. Թ ու մ ա Ն Յ ա Ն

Դիպլոմի լիազոր՝ Բ—1153, Հրատ. 5249

Պատկեր 388. Տիրած 3000

Թուղթ 72X105, Տպ. 1/2 մամ.

Մեկ մամուլում 15808 նշան

Հանձնված է արտադրության II/V 1940 թ.

Ստորագրված է տպագրութ. 29/V 1940 թ.

Հայպետհրատի տպ., Յերևան, Լենինի 65

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0396309

ԳԻՆԸ 70 ԿՈՊ.

9079

8746